

saa er Indenrigsministeriet saaledes stillet, at det ogsaa i dette Punkt trænger til nogen Omdannelse. Jeg er aldeles enig med det sidstnævnte ærede Medlem i, at det vist er den uheldigste Vej af alle for et Indenrigsministerium, i dets forskellige Kontorer kun at søge sig suppleret med juridiske Kræfter, altsaa fornemmelig med Folk, der ikke have bevæget sig i det praktiske Liv; thi skal man nogenstunde have Brug for praktiske Erfaringer — og den ærede Minister har vistnok mange Gange, hvad jeg ikke veed, følt det Samme — er der noget Ministerium, hvor der haves Brug derfor, saa er det aabenbart Indenrigsministeriet. Lad disse Kræfter slutte sig sammen, saa ville de med den fornødne Hjælp utvivlsom frembringe det af mig nævnte Resultat. Der kan maasse være adskillige Betragtninger, som jeg endnu burde omtale, men jeg tror nu at have hævdet Nertallets Standpunkt tilstrækkeligt for at vinde Thingets Samstemning for vort Forslag; det er det, der har været Opgaven. Med Hensyn til den ærede Ministers Udtalelser om Meterstykket er jeg personlig — det er væsentlig Betragtninger, som jeg har fremsat for mit personlige Vedkommende — tilfredsstillet; men dog maa jeg sige, at jeg vilde finde det meget beklageligt, hvis den ærede Minister vilde lade en saadan Reform være afhængig af en Reform i Myntlovgivningen; thi det staar ikke i en saadan Forbindelse dermed og har forøvrigt en ganske anden Betydning efter den Forbindelse, den Enhed, vi derigjennem kunne komme med de større Stater, end en Myntlov for Omegnen det yderste Thule vilde have. (Indenrigsministeren: Det har jeg ikke sagt.) Det glæder mig at høre, at den ærede Minister ikke har sagt det i denne Forbindelse, thi det var vistnok ikke rigtigt, hvad Kommissionen i 1857 gjorde; jeg vil tilføje, at i Nordtyskland har man endnu ikke Talsstykket uden med Hensyn til 2 Guldmønter, og dog have de allerede for nogle Aar tilbage indført Meterstykket. Med Hensyn til Sernbanesagen er jeg i alt Væsentligt tilfreds med den ærede Ministers Udtalelse, han har selv beklaget, at man ikke tidligere har begyndt Anlægget. Han har ikke rokket ved mine Udtalelser paa Mindretallets Begne, og han har dernæst anført, at der i Øvrigt var forskellige Betragtninger med Hensyn til finansielle Forhold, som han ikke kunde ønske at optage Forhandlingen om. Jeg forstaar den ærede Ministers Stilling. Finansielle Grunde vare i Øvrigt efter min Opfattelse ikke det Væsentlige, det var Grunde, hentede fra de finansielle Planer, om jeg saa maa sige, der vare de væsentlige. Med Hensyn til Esbjerg Havn er jeg ogsaa enig med den ærede Minister i det Standpunkt, jeg hævdede, at man lader Sagen foreløbig staa derved, og hverken giver Ret til den ene eller anden Side. Derved have vi bevaret vor Ret til en omhyggelig Undersøgelse af det hele Forhold, der ikke blot har Betydning for dette

Anlæg, men for vor Bedømmelse af Administrationens Forhold overhovedet. Den ærede Minister skulde imidlertid ikke have brugt det Udtryk, at han fandt det høist ubilligt at dolere over Noget med Hensyn til Planen, thi det er ikke et Udtryk, som mine Udtalelser have givet nogenstundehelt Berettigelse til at bruge. Jeg vil sige den ærede Minister, at det er for mig noget overordentligt Nødt, at man her kommer frem og fortæller, at Rigsdagen skal have Skylden for, hvis Anlægget ikke er, som det bør være, nemlig derved, at man preskede paa, at Anlægget skulde begynde hurtigt i 1868. Har man da nogenstunde forlangt af vedkommende Minister eller hans Embedsmænd, at de skulde skynde sig med Undersøgelserne og tiljagde Planen og Tegningerne — jeg siger ikke, at det er gjort — for at komme til at begynde et Arbejde, forinden Forberedelserne vare trufne? Jeg paastaar, at der aldrig nogenstunde har lydt en eneste Nødt i Rigsdagen, som er gaaet i denne Retning. Det kan ikke undskyldes, at man har indbladet af foretaget de fornødne Børinger og alt Saadant; og Dommen derover lægge vi hen til siden, men den maa komme. Finantsudvalget har hverken i Aar eller nogenstunde stillet sig paa anden Maade, end at det har sagt, vi gaa ud fra, at Planen, som er lagt fra Begyndelsen, er lagt forsvaret, vi have ikke tekniske Øner nok til at undersøge dette, det er ikke vor Opgave, og vi havde derfor fuldsørelsen efter denne Plan; naar ikke Ministeren forelægger ganske særegne Forslag til Forandringer deri, hvilket ingenstunde er sket, men skulde det nogenstunde vise sig, at Planen desuagtet ikke er, som den burde være, da staa vi med vaskede Hænder, og Administrationen maa da vide, hvad vi kunne kræve (Indenrigsministeren: Det veed jeg meget godt!). Vel, den ærede Minister veed dette meget godt; jeg skal erkende, at Planen ikke er uarbejdet af ham, men skulde det tilfælde indtræde, som jeg omtalte, da staa vi lige overfor Administrationen med rene Hænder, og da maa vi ogsaa kræve den til Ansvar. Det er heller ingen Undskyldning, at et saadant Arbejde ikke er udført tidligere her i Landet, thi den Mand, der staar i Spidsen for et saadant Arbejde, maa tilvisse ikke blot theoretisk kende disse Forhold, men maa selvselgelig ogsaa kende — jeg tvivler ikke om, at det er Tilfældet, thi ellers burde man forskrive saadanne Folk — den praktiske Udførelse af et saadant Arbejde, inden man kommer med Forslag til Udførelsen. Altsaa det, at et saadant Arbejde ikke før er udført i vort lille Land, hvilket i Øvrigt maasse er noget tvivlsomt, kan paa ingen Maade tjene som Undskyldning. Vi ere altsaa enige med den ærede Minister i, at vi stille os paa ingen Parts Standpunkt, vi opsatte Dommen til siden, men Sagen er ikke endt med vor Tilrådelse af, hvad der er sket med Hensyn til Afslutningen af den nye Kontrakt, som Sagen foreligger oplyst. Jeg skal endnu, inden jeg for-